

PLAN DZIAŁANIA KT 64 ds. Urządzeń Elektrycznych w Przestrzeniach Zagrożonych Wybuchem

STRESZCZENIE

Zakres tematyczny KT nr 64 obejmuje wymagania bezpieczeństwa dla maszyn i urządzeń oraz wyposażenia technicznego przeznaczonego do pracy w przestrzeniach zagrożonych wybuchem, klasyfikację obszarów zagrożonych wybuchem, wymagania dotyczące konstrukcji i metod badań przyrządów do wykrywania i pomiaru stężenia gazów lub par palnych w powietrzu oraz wymagania bezpiecznej eksploatacji urządzeń i instalacji w przestrzeniach zagrożonych wybuchem.

Klasyfikacja zakresu tematycznego wg ICS: 29.260.20.

Zakres współpracy międzynarodowej i regionalnej:

CENELEC/TC 216; CENELEC/TC 31; CENELEC/TC 31/SC 31-1; CENELEC/TC 31/SC 31-3; CENELEC/TC 31/SC 31-5; CENELEC/TC 31/SC 31-8; CENELEC/TC 31/SC 31-9; IEC/TC 31; IEC/TC 31/SC 31G; IEC/TC 31/SC 31J; IEC/TC 31/SC 31M.

Zakres współpracy krajowej na etapie programowania prac i opiniowania dokumentów:

Ministerstwo Gospodarki

Wyższy Urząd Górniczy

W zakresie kompetencji KT nr 64 znajduje się **58** norm według następującej struktury: norm **EN-57**, norm **E – 1**.

1 ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe:

1.1.1 Uwarunkowania polityczne i prawne

Polska jako członek Unii Europejskiej zobowiązana jest do otwartego rynku pomiędzy krajami Wspólnoty, co spowodowało zmiany w zasadach wprowadzania i stosowania maszyn, urządzeń w zakładach górniczych oraz innych zagrożonych występowaniem atmosfer wybuchowych, czego konsekwencją były zmiany wprowadzone w Ustawach dotyczących dopuszczenia maszyn i urządzeń do pracy w takich atmosferach oraz wdrożenie dyrektywy 94/9/WE (ATEX) do krajowego prawa na drodze Rozporządzenia Ministra Gospodarki.

Zapotrzebowanie na normy krajowe z tego zakresu jest niewielkie ponieważ w przeciwieństwie do innych gałęzi przemysłu w dziedzinie maszyn i urządzeń przeznaczonych do stosowania w atmosferach wybuchowych, liczba norm zharmonizowanych jest stosunkowo duża a ich wymagania szczegółowe i obejmujące wiele aspektów bezpieczeństwa.

Ponieważ normy europejskie na mocy porozumienia drezdeńskiego ustanawiane są wspólnie z normami międzynarodowymi IEC – działalność KT 64 obejmuje również obszary gospodarcze poza Unią Europejską. Przykładem takiej działalności jest obszar **IECEX**.

1.1.2 Uwarunkowania gospodarcze

Działania KT 64 są ukierunkowane na zapewnienie jednolitych wymagań bezpieczeństwa w zakresie konstrukcji maszyn i urządzeń na rzecz przemysłu,

Obszarami objętymi tematyką norm z zakresu KT64 są takie gałęzie przemysłu jak:

- Przemysł chemiczny i petrochemiczny (zakłady petrochemiczne, rafinerie, zakłady chemiczne)
- Przemysł wydobywczy (górnictwo węgla kamiennego, górnictwo ropy i gazu)
- Magazyny i przesył paliw (sieci przesyłowe gazu, magazyny paliw, terminale nalewcze)
- Morskie platformy wiertnicze i wydobywcze
- Przemysł elektromaszynowy (produkcja urządzeń, dobór, eksploatacja, przeglądy i naprawy urządzeń i instalacji)

oraz przez jednostki certyfikujące, laboratoria badawcze, firmy doradztwa technicznego oraz jednostki naukowe.

1.1.3 Uwarunkowania społeczne

Działania KT 64 są ukierunkowane przede wszystkim na bezpieczeństwo.

Przy wdrażaniu Norm Europejskich, szczególnie metodą tłumaczenia, priorytetami są dokumenty zawierające wymagania gwarantujące poprawę jakości i bezpieczeństwa pracy.

1.1.4 Uwarunkowania naukowe

Działalność KT 64 wspierana jest aktywnie przez uczelnię:

- Politechnikę Śląską w Gliwicach
- oraz trzy instytuty naukowe:
- Główny Instytut Górnictwa
  - Instytut Techniki Górniczej KOMAG
  - Instytut Technik Innowacyjnych EMAG

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcia działań KT poprzez zapewnienie niezbędnych danych:

- z polskiego przemysłu maszynowego produkującego na rzecz górnictwa, gazownictwa, petrochemii oraz w mniejszym stopniu innych gałęzi gospodarki;
- z działań legislacyjnych i normalizacyjnych na forum Unii Europejskiej zmierzających do zwiększania bezpieczeństwa i metod potwierdzania stosowania odpowiednich zabezpieczeń.

Liczba firm specjalizujących się w produkcji urządzeń objętych tematyką KT nr 64 jest trudna do oszacowania, szczególnie że w warunkach otwartego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, na polskim rynku występuje wielu producentów zagranicznych oraz dostawców spoza Unii Europejskiej produkujących wyroby spełniające dyrektywy UE.

Ponadto istnieje wiele firm nie produkujących urządzeń Ex lecz dostosowujących inne konstrukcje do pracy w atmosferach wybuchowych, instalujące, konserwujące i naprawiające takie urządzenia.

2 OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

Działalność KT nr 64 skutkuje wdrożeniem do krajowego zbioru norm szeregu Norm Europejskich określających wymagania techniczne oraz wymagania bezpieczeństwa dla urządzeń przeznaczonych do stosowania w atmosferach wybuchowych oraz urządzeń wykrywających i mierzących stężenie gazów palnych.

Działania te pozwolą na:

- Zmniejszenie kosztów wynikających z produkcji nieprawidłowych wyrobów,
- Zagwarantowanie odpowiedniej jakości i standardu wyrobów,
- Podnoszenie jakości wykonania oraz zagwarantowanie bezpieczeństwa użytkownika,
- Zwiększenie bezpieczeństwa oraz ochrony zdrowia i środowiska,
- Ułatwienie kontaktów pomiędzy dostawcami i odbiorcami zarówno w obszarze handlowym, jak i technicznym,
- Poprawę konkurencyjności na rynku krajowym,
- Podniesienie poziomu bezpieczeństwa prac i eksploatacji urządzeń i instalacji w przestrzeniach zagrożonych wybuchem.

3 CZŁONKOSTWO W KT I STRUKTURA KT

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

KT nr 64 liczy obecnie 17 członków, którzy reprezentują :

- obszar projektowania - 1 jednostka
- instytuty i uczelnie - 4 jednostki
- jednostki oceniające i kontrolujące – 8 jednostek
- stowarzyszenia - 3 jednostki
- producenci – 3 jednostki.

Poniżej zamieszczono adres strony internetowej z aktualnym składem KT.

<http://kt.pkn.pl/?pid=czkt&id=64>

4 CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.1 Cele KT

Podstawowym celem prac KT jest spełnienie założeń wynikających z punktu 1 oraz osiągnięcie korzyści określonych w punkcie 2.

Wytyczone cele KT ukierunkowane będą na dwa aspekty:

- kwestie organizacyjne KT obejmujące przegląd członkostwa KT i ocena aktywności reprezentantów,
- wprowadzenie do PN metodą tłumaczenia wytypowanych przez zainteresowane środowiska kluczowych norm EN,
- promocja i upowszechnianie w czasopismach branżowych zagadnień dotyczących normalizacji z zakresu Ex.

4.2 Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

Zmiana systemu normalizacyjnego w Polsce doprowadziła do radykalnego zmniejszenia udziału państwa w finansowaniu opracowań norm własnych, a inicjatywa opracowywania norm własnych została ukierunkowana na producentów, względnie użytkowników tych norm.

Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT uwzględnia:

- analizę nowych Norm Europejskich z zakresu KT pod względem ewentualnej przyszłej harmonizacji oraz wytypowanie przewidzianych do tłumaczenia,
- zwiększenie zainteresowania środowisk przemysłu normami.

4.3 Aspekty środowiskowe

Tematyka działalności KT nr 64 odnosi do kwestii środowiskowych poprzez opracowywanie norm których celem jest zapewnienie bezpieczeństwa osób, mienia oraz zminimalizowanie niekorzystnego oddziaływania na środowisko (ograniczenie skutków ew. wybuchu).

5 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Drugi element numeru tematu normalizacyjnego wskazuje numer Podkomitetu Technicznego opracowującego temat, np. numer tematu normalizacyjnego XXX.1.XXXX oznacza wykonywanie w KT XXX PK 1 (Podkomitecie Technicznym nr 1 Komitetu Technicznego XXX). Jeżeli drugi element przyjmuje wartość zero oznacza to, że TN jest opracowywany w KT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - duży popyt na normy zharmonizowane - doświadczenie, wiedza osób zaangażowanych w prowadzenie KT - lokalizacja sekretariatu KT w regionie silnych podmiotów gospodarczych oraz jednostek naukowych - zaangażowanie ośrodków akademickich i wiedza specjalistów reprezentujących uczelnie i instytuty 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca świadomość normalizacyjna wśród przedsiębiorców oraz niski stopień aktywności firm produkcyjnych i użytkowników - niewielki udział podmiotów gospodarczych w finansowaniu działalności normalizacyjnej - system finansowania niesprzyjający działalności normalizacyjnej oraz jakości opracowań - brak aktywności reprezentantów KT w pracach normalizacyjnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - utrzymujące się tendencje w branży w odniesieniu do certyfikacji dobrowolnej - wzajemna współpraca jednostek notyfikowanych 	<ul style="list-style-type: none"> - zmiany w prawie dotyczącym działalności normalizacyjnej - dalsze ograniczenie finansowania wprowadzania EN do PN metodą tłumaczenia - nieprzyjazna przedsiębiorcom administracja - słaba promocja działalności normalizacyjnej

**6 WYKAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEWIĐUJE
POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE**

PN-EN 60079-17 Explosive atmospheres - Part 17: Electrical installations inspection and maintenance